

Käitumisraskused – Mida teha, kui laps käitub tujukalt, agressiivselt, kiusavalt?

Konverentsi osalejate mõtted ja soovitused

Terve Elu Kompass 2017

17.11.2017, Tallinn

Aruteluteemad:

- Kuidas saan jääda rahulikuks? (Mida teen? Mis aitab?)
- Kuidas saada karjuv laps vait?
- Kui laps on agressiivne teiste laste suhtes – mida teha?
- Kuidas käituda kõrval olevate lastega?
- Kuidas lapsevanemaga suhelda? Soovitada pöörduda spetsialisti poole?
- Mida teha, kui lapsevanem ei ole koostööaldis?

All on koondatud arutelude käigus osalejate poolt kirja pandud mõtted ja soovitused.

KUIDAS SAAN JÄÄDA RAHULIKUKS? (MIDA TEEN? MIS AITAB?)

- **Hoian ise oma vaimset tervist**
- **Ei lähe kaasa provotseeriva käitumisega (aktsepteerin olukorda)**
- **Ei võta isiklikult**
- **Hingan, teen hingamisharjutust – viin/hoian end teadlikult tasakaalus**
- **Laskun lapse silmside tasandile, vajadusel puudutan**
- **Proovin mõista käitumisele eelnenut (nt tühi kõht)**

- Ei pööra sellele käitumisele tähelepanu
- Loen kümneni; kasutan viharahustamise pudelit
- Eemaldun momendiks (kui lähedal on teisi täiskasvanuid)
- Teen hoopis midagi muud (nt panen muusika mängima)
- Juhin tähelepanu mujale
- Eelistan rääkida vaikse häälega
- Olen vaikides kõrval ja abivalmis, valmis kuulama
- Säilitan täiskasvanu rolli
- Vajadusel kutsun abi

KUIDAS SAADA KARJUV LAPS VAIT?

- **Jään ise rahulikuks**
- **Püüan jõuda põhjuseni**
- **Juhin lapse tähelepanu ja mõtted mujale**
- **Suhtlen lapsega lapse silmside kõrgusel**
- **Annan lapsele aega rahunemiseks**
- **Annan jahedat vett**

- Väljendan sõbralikkust lapse suhtes
- Vaatan lapsele silma ja räägin ...
- Võtan lapse sülle, kallistan
- Leian ja suunan lapse lemmiktegevuse juurde
- Kasutan vaikset, sosistavat häält
- Panen käe lapse kõhule ja õpetan kõhuhingamist
- Õpetan ninahingamist; puhumist (õhupall)
- Kaasan kolleegi

KUI LAPS ON AGRESSIIVNE TEISTE LASTE SUHTES – MIDA TEHA?

- **Säilitan ise rahu ja rahustan last**
- **Eraldan teistest lastest või viin teised mujale, et tagada nende turvalisus**
- **Leian põhjuse, vaatlen last ja selgitan välja käitumismustri**
- **Kehtestan (uued) reeglid, rahunemiskoht**
- **Teen koostööd (kogu rühma) lastevanematega**
- **Kinnistan positiivset käitumist**

- Kasutan Verge metoodika erinevaid võtteid
- Sõltuvalt lapsest: Kui tohib, siis hoian kinni, kuni laps rahuneb (Kas tohib?)
- Peegeldan õiget käitumist
- Räägin lapsega: Mis juhtus? Mis mure? Miks ründab?
- Arutlen kogu rühma lastega
- Kaasan spetsialiste
- (Mõnikord käitun ründava lapsega samamoodi ja teavitan lapsevanemat sellest)

KUIDAS KÄITUDA KÕRVAL OLEVATE LASTEGA?

- Selgitan olukorda ja käitumise põhjuseid, rahustan
 - Kasutan kiusamisvastast metoodikat (karu koosolek)
 - Pakun ootamatu lahenduse (nt ooperilaulja, tantsimine)
 - Panen rühmareeglid nähtavale kohale
 - Mängin lastega situatsioone läbi
-
- Õpetan ennetavalt sotsiaalseid oskusi
 - Kasutan vaikuseminutite meetodit
 - Küsin lastelt nõu ja arutlen
 - Annan neile mingi tegevuse, et tähelepanu kõrvale juhtida
 - Eemaldan nad teise ruumi, keskkonnavaheetus
 - Räägin teiste laste vanematega, probleemset käituvat lapse vanemate nõusolekul
 - Ignoreerin olukorda (kui see sobib)

KUIDAS LAPSEVANEMAGA SUHELDA? SOOVITADA PÖÖRDUDA SPETSIALISTI POOLE?

- Pöördun võimalikult positiivselt
 - Kirjeldan käitumist, dokumenteerin
 - Olen konkreetne ja aus
 - Loon usaldussuhte vanemaga (vanem mõistab ja pakub lahendusi)
 - Kasutan ümarlauda ja kovisiooni, vajadusel kaasates spetsialiste
 - Nõu küsimine nõu saamiseks
-
- Kasutan arenguveestlust (õpetaja-lapsevanem)
 - Uurin vanemalt taustainfot
 - Annan tagasisidet, peegeldan
 - Avan probleemi: põhjus-tagajärg; väldin süüdistamist ja keskendum mõistmisele
 - Suunan lastevanematele mõeldud koolitustele/loengutele
 - Sõlmin ühiseid kokkuleppeid
 - Kaasan vanemad ühistesse üritustesse

MIDA TEHA, KUI LAPSEVANEM EI OLE KOOSTÖÖALDIS?

- Suhtun positiivselt ja avatult
- Olen järjepidev ja räägin vanemaga
- Loon usaldussuhte
- Kasutan võrgustikku ja pöördun spetsialisti poole
- Pöördun juhtkonna poole

- Kuulan
- Võtan aega ja selgitan
- Rõhutan, et koostöö on lapse nimel
- Leian ühisosa
- Korraldan ühistegevusi, kus laps kaasab vanema tegevustesse
- Kutsun lapsevanema rühma, kaasan õppetegevustesse
- Soovitan võimalusel lühemat päeva
- Soovitan väiksemat rühma või tugiisikut
- Teen koostööd sama rühma lastevanematega
- Soovitan lasteaia vahetust
- Teavitan lastekaitset

Arutelu viis läbi:

Daniel Soomer

Peaasi.ee



peaasi.ee